

**Освітня програма
Закладу дошкільної освіти (ясел-садка) № 94 «Перлина»
Запорізької міської ради
на 2023/2024 навчальний рік**

Запоріжжя

2023

Зміст

Вступ.

Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме дошкільний навчальний заклад у 2023-2024 н.р.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів освіти

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в ЗДО

1. Кадрове забезпечення

2. Середовище ЗДО

Розділ 4. Портрет випускника

1. Показники компетентності

2. Наступність ЗДО та ЗОШ

Розділ 5. Планування освітньої діяльності ЗДО у 2023-2024 навчальному році в умовах воєнного стану

1. Навчальне навантаження

2. Форма планування роботи з дітьми

3. Планування роботи з батьками

Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу

1. Профільне спрямування

2. Гурткова робота

3. Використання інноваційних методик та технологій

Розділ 7. Якість наданих освітніх послуг

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Вступ

Освітня діяльність у закладі дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році буде організована відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про дошкільну освіту»;
- Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
- Про правовий режим воєнного стану (*стаття 15 п. 44*)
- Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
- Базового компонента дошкільної освіти в Україні;
- Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 р. №305;
- Статуту закладу;
- Указу Президента України від 13.10.2015 р. №580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки»;
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої наказом МОН України від 16.06.2015 р. №641);
- Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 р. №234);
- Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності, затвердженого наказом МОН України від 20.04.2015 р. №446;
- Листа МОН від 03.07.2009 р. №1/9-455 «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах»;
- Листа МОН від 27.09.2010 р. №1/9-666 «Про організацію роботи з дітьми п'ятирічного віку»;
- Листа МОН від 02.07.2019 р. №1/9-419 ««Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році»»;
- Листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 26.07.2010 р. №1, 4/18-3082 «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільних навчальних закладах»;
- Листа МОН "Про систему роботи з дітьми, які не відвідують дошкільні навчальні заклади" від 04.10.2007 р. № 1/9-583;
- Листа МОН від 10.06.2019 р. № 1/9-365 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2019/2020 навчальному році»;
- Листа МОН від 19.08.2011 р. №1/9-635 «Щодо організації та проведення «Тижня безпеки дитини» в дошкільних навчальних закладах»;
- Інструкції з організації харчування дітей у ДНЗ від 17.04.06 р. №298/227 зі змінами від 26.02.13р. №202/165;
- Інструктивно-методичних рекомендацій «Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (Додаток до листа МОН від 14.02. 2019 № 1/11-1491);
- Інструктивно-методичних рекомендацій «Фізичний розвиток дітей в умовах ДНЗ» №1/9-563 від 16.08.10 р.;
- Інструктивно-методичних рекомендацій «Організація фізкультурно- оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» №1/9-456 від 02.09.16 р.;

- Інструктивно-методичного листа МОН «Про організацію роботи з дітьми 5-річного віку» №1/9-664 від 27.09.10 р.;
- Наказу МОН від 19.12.2017 № 1633 «Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти»;
- «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (від 14.02.2019 №1/11-1491), постанов Головного державного санітарного лікаря України від 21.05.2020 № 25
- «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (СОУЮ-19)»,
- постанова Головного державного санітарного лікаря України №50 від 22.08.2020 Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) листах Міністерства освіти і науки України від 23.04.2020 № 1/9- 219
- «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти під час карантину», від 22.05.2020 № 1/9-269
- «Щодо відновлення діяльності закладів дошкільної освіти», матеріалах ЮНІСЕФ «Рекомендації щодо відновлення роботи закладів дошкільної освіти після COVID-19».
- Власного статуту та інших нормативно-правових документів в сфері освіти.
- Про методичні рекомендації
- Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні
- Щодо особливостей застосування норм трудового законодавства, дистанційної форми роботи під час дії правового режиму воєнного стану
- Про практику застосування трудового законодавства у галузі освіти і науки під час дії правового режиму воєнного стану
- Щодо відпусток без збереження заробітної плати у зв'язку із введенням в Україні правового режиму воєнного стану
- Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні
- Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб
- Про перенесення атестації педагогічних працівників у 2022 році
- Про оплату праці працівників закладів освіти під час призупинення навчання
- Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками.

**Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме заклад
дошкільної освіти у 2023-2024 н.р.**

Пріоритетний напрямок роботи ЗДО «Формування основ безпечної поведінки та здорового способу життя дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану»:

- збереження здоров'я дітей раннього та дошкільного віку,
- безпека життєдіяльності дошкільників,
- популяризація дошкільної освіти для дітей

Основні завдання які поставлені на 2023-2024 згідно річного плану:

1. Удосконалити роботу щодо формування здоров'язбережувальної компетентності дитини: знайомити з умовами збереження власного здоров'я, техніками зняття психологічного напруження, яке виникає під впливом сьогоденних кризових подій, значенням рухової активності та безпечного харчування в зміцненні здоров'я, впливом природних чинників на стан здоров'я.
2. Формувати повноцінну життєтворчу особистість дитини, яка поєднує в собі духовне мовленнєве багатство, патріотизм, соціально - моральну чистоту, шляхом формування культури українського мовлення засобами української народної казки та поетичних творів сучасних авторів. Формувати в дітей відчуття приналежності до своєї країни.
3. Формування соціально-громадянської компетентності дітей шляхом зміцнення національної ідентичності, утвердження позицій громадянина своєї країни, виховання ціннісного ставлення до своєї родини як частини історії, традицій, культури свого народу.

Шляхи реалізації завдань:

- Використання інноваційних технологій;
- Взаємодія з батьками;
- Особистісно-орієнтований підхід до кожного вихованця;
- Блочно-тематичне планування освітнього процесу;
- Забезпечення наступності дошкільної та початкової ланок освіти;
- Здійснення моніторингу якості надання освітніх послуг.

На літній період 2024 р.

Мета: оздоровлення дитячого організму та забезпечення позитивного емоційного стану дітей в літній період зусиллями працівників ЗДО і батьків вихованців

Завдання:

1. Продовження роботи з створення оптимальних умов для зміцнення здоров'я вихованців, збереження їх життя, подальшого формування життєвої компетенції шляхом упровадження сучасних здоров'язбережувальних та здоров'я-формувальних освітніх технологій.
2. Формування в дошкільників свідомого ставлення безпеки до власної та навичок безпечної поведінки.
3. Продовжити роботу з утвердження в свідомості дошкільників патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України.
4. Проводити цілеспрямовану освітню діяльність щодо формування в дітей безпечної поведінки в довіллі з урахуванням умов воєнного стану.

Шляхи реалізації завдань:

- оптимізації рухового режиму;
- розширення та поповнення розвивального середовища ЗДО відповідно до вимог безпеки;
- використання ігор з піском та водою;
- самостійна ігрова та художня діяльність дітей;
- просвіта батьків з питань оздоровлення і розвитку дітей.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів освіти

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Здобувачі освіти мають право на:

- розвиток, навчання та виховання;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів розвитку;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- безпечні та нешкідливі умови перебування в закладі;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів розвитку, передбачених стандартом освіти - Базовим компонентом дошкільної освіти України;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку.

Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

/Згідно з Законом України «Про освіту», що набрав чинності 28.09.2017 /

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в ЗДО

1. Кадрове забезпечення

Керуючись Законом України «Про дошкільну освіту», адміністрація ЗДО приймає на роботу тільки педагогів, які мають відповідну повну вищу та неповну вищу педагогічну освіту. Заклад дошкільної освіти повністю укомплектований педагогічними кадрами та технічним персоналом.

Підбір і розстановка педагогічних кадрів має велике значення як у роботі з дітьми так і в роботі колективу в цілому. При комплектації груп педагогічними працівниками намагаємось враховувати психологічну сумісність педагогів, рівень їх професіоналізму, досвід роботи, ділові якості.

Педагогічні кадри за віковими групами закріплюються наказом по ЗДО на початку року. Адміністрація закладу дошкільної освіти диференційовано підходить до вихователя-початківця і до досвідченого педагога-майстра, створюючи усі умови для розкриття їх творчого потенціалу. В цілому робота колективу ЗДО відмічається стабільністю та позитивною результативністю.

Виходячи з підбору кадрів, можна зробити висновок, що в ЗДО є все, що складає підґрунтя зразкової діяльності закладу, бо творчу дитину може виховати лише творчий педагог.

Специфічна особливість педагогічного колективу ЗДО полягає в єдності майстерності висококваліфікованих вихователів і перспективних молодих спеціалістів, об'єднанні зусиль педагогічного та обслуговуючого персоналу в розвитку дитини.

2. Середовище ЗДО

Потужним чинником дитячого розвитку є соціокультурне оточення. Кожна дитина у своєму розвитку зазнає безсумнівний вплив сім'ї, її побуту, культурних уподобань, форми зайнятості старших і змісту сімейних дозвіль.

В ЗДО велика увага звертається на організацію роботи з батьками вихованців у розрізі вивчення їх національної приналежності, культурних вподобань, залучення до спільного дозвілля з дітьми в ЗДО, надання практичних порад щодо розвитку та виховання дітей тощо.

Всі педагоги, які працюють з дітьми, розмовляють українською мовою, володіють знаннями про культурну ауру рідного краю, міста, що дає свій відбиток на спілкування з дітьми, організацію освітньої діяльності.

Предметно-розвивальне середовище в ЗДО відповідає вимогам. Створення сприятливого для розвитку оточення в закладі включає в себе розумну і красиву організацію простору і його елементів: дитячі іграшки, дитячі меблі, дитячі книжки, дитячі малюнки тощо. Дітям доступні всі функціональні елементи простору закладу, що спонукає їх до активної предметно-практичної діяльності, прояву творчості, креативності. В групових кімнатах простір поділено на окремі осередки, які пов'язані між собою. Наповнення осередків перед початком навчального року змінено згідно з віковими особливостями дітей конкретної групи. Пов'язано це з тим, що матеріали, складність та доступність їх утримання повинні відповідати сьогоднішнім закономірностям та особливостям розвитку дітей даного конкретного віку і враховувати ті особливості зон розвитку, які характерні знову ж таки сьгодні кожній окремій дитині.

Компоненти розвиваючого предметного середовища в ЗДО включають не тільки групові приміщення, а й інший функціональний простір - музично-спортивний зал, прогулянкові майданчики, інші структурні компоненти.

Створюючи розвивальний простір у дошкільному закладі, дотримуємось Інструктивно-методичних рекомендацій МОН України, зокрема таких, як: безпечність,

урахування закономірностей розвитку дітей, раціональність, динамічність, активність, комфортність кожної дитини, позитивне емоційне навантаження.

Однією з основних умов створення в ЗДО розвивального довкілля для дітей дошкільного віку є опора на особистісно орієнтовану модель взаємодії між педагогом і дітьми. Це означає, що пріоритетною метою виховання є формування гармонійної та всебічно розвиненої особистості. Завдання педагога полягає у забезпеченні інтересів дитини у задоволенні її природних нахилів і потреб. У своїй діяльності педагоги керуються положенням: «Не поруч, не над, а разом».

Розвивальне середовище – це сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей; це система матеріальних об'єктів їхньої діяльності. Створення в дошкільному закладі повноцінного розвивального середовища та забезпечення відповідної позиції вихователя в організації діяльності дітей – провідний засіб реалізації завдань сучасного реформування освіти. Адже правильно організоване розвивальне середовище сприяє соціалізації дитини, впливає на всі аспекти її розвитку.

ЗДО сьогодні є ідеальним полем для розгортання особистісно-орієнтованих технологій, оскільки, на відміну від школи, не орієнтований на жорстко фіксований результат, отже, за суттю, покликаний бути розвивальним та охоронним із погляду фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дитини.

Розвивальне середовище – це сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей; це система матеріальних об'єктів їхньої діяльності. Створення в закладі дошкільної освіти повноцінного розвивального середовища та забезпечення відповідної позиції вихователя в організації діяльності дітей – провідний засіб реалізації завдань сучасного реформування освіти. Адже правильно організоване розвивальне середовище сприяє соціалізації дитини, впливає на всі аспекти її розвитку.

Розвивальне середовище – комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, естетичних умов, що забезпечують організацію життя дітей у дошкільному закладі. «В цілому розвивальне середовище можна представити у вигляді круга, в центрі якого розташоване «Я» (мій простір, середовище мого внутрішнього життя) і який поділено на сегменти – предметно-ігрове, природне та соціальне середовище», – зазначає О.Кононко.

Обов'язковою умовою забезпечення ефективного розвитку дитини є створення розвивального середовища в єдності всіх його складників, а саме: природного; предметно-ігрового; соціального; власного «Я» дитини, тобто організоване відповідно до програми розвитку дитини дошкільного віку.

Природне розвивальне середовище сприяє виникненню у дошкільника інтересу та елементарних уявлень про об'єкти, явища природи, розкриває причинно-наслідкові зв'язки та взаємозалежність природного довкілля і людини як його частини, формує природодоцільну поведінку малюків.

Для створення оптимального розвивального простору підібрано різне обладнання (ігрове, навчальне, спортивне тощо), продумано його оптимальне розміщення. Розвивальний простір створюється не для зручності педагога, а для того, щоб дитина могла вільно, відповідно до своїх смаків і настрою, обирати той чи інший осередок.

Для кожного вікового періоду предметно-ігрове середовище особливе.

Розділ 4. Портрет випускника

1. Показники компетентності

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;

- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття широко, яскраво;
- сприйнятлива, диференційно-емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;
- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших;
- має сформований абрис дитячого світогляду, елементарну систему ставлень

2. Наступність ЗДО та ЗОШ

Наступність між дошкільною та початковою освітою – це забезпечення неперервності здобуття людиною освіти. Наступність в освіті необхідна для створення єдиного освітнього процесу, що логічно продовжується від дитячого садка до школи. Цей процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості.

Під час навчання у дітей формуються базові компетентності – вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя загалом. Володіння українською та іншими мовами, математичні навички, знання в галузі природничих наук, техніки або культури – цьому дитина навчається в молодшій школі завдяки тим компетентностям, що сформувались у неї в дитячому садку.

У дошкільному віці діти починають розвивати, зокрема допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках і поглиблює їх.

Перехід між дитячим садком і школою має бути поступовим, оскільки діти мають пройти період адаптації. Адаптація дитини буде значно легшою, якщо у перші роки навчання в школі будуть продовжувати та підіймати на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку. Наступність в освіті означає збереження основних видів діяльності дітей дошкільного віку в початковій школі, зокрема:

- спілкування;
- ігри;
- рухова активність;
- пізнавальна діяльність;
- засвоєння господарсько-побутових навичок;
- ліплення, малювання, аплікація, конструювання, слухання музики, спів, хореографія, театральна діяльність.

Педагоги дошкільної освіти мають бути ознайомлені з програмою початкової школи та вводити у свої заняття навчальні елементи, які підготують дітей до 1-го класу. Вчителі початкових класів також мають знати дошкільну навчальну програму, щоб використовувати її складові в адаптаційний період.

Випускники ЗДО в подальшому мають змогу за місцем проживання навчатися в закладах загальної середньої освіти.

Між ЗОШ та ЗДО укладено угоди про співпрацю та складено плани наступності на навчальний рік, які схвалено педагогічною радою закладу. Директор ЗДО затвердила плани, директори закладів загальної середньої освіти погодили їх.

Планами наступності передбачено зміст роботи на навчальний рік за такими напрямками роботи як:

1. Робота з кадрами (спільні заходи, консультування, робота веб-сайту тощо)
2. Робота з батьками (конкурси, виставки, спільні батьківські збори, засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, зустрічей з цікавими людьми, народними умільцями, концерти, свята, фестивалі, пам'ятки-поради, консультації, робота веб-сайту тощо)
3. Робота з дітьми (екскурсії, читання художньої літератури про школу; бесіди з дошкільниками про навчання в школі; надання інформації про життя дітей-школярів через спостереження за їх діяльністю, бесіди, міні-заняття тощо)
4. Управлінська діяльність (забезпечення наступності в роботі дитячого садка та школи, як умови розвитку індивідуальності від 3-7 років, виконання плану наступності ЗДО тощо)

Розділ 5. Планування освітньої діяльності ЗДО у 2023-2024 навчальному році

1. Навчальне навантаження

При визначенні навчального навантаження в ЗДО було враховано Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» від 20.04.2015 № 446. Згідно з цим нормативним документом було складено перелік форм роботи з дітьми, що не виходить за визначені ним межі навчального навантаження.

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності: ігровій - провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та ін.

Для реалізації Базового компоненту дошкільної освіти в групах раннього віку використовується освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина», для молодшого, середнього та старшого дошкільного віку – комплексна програма «Стежинки у Всесвіт».

Зміст освітньої роботи з дітьми структурований за принципом інваріативності та варіативності. Він дає змогу відійти від традиційної системи знань, оскільки уможливорює інтеграцію різних видів діяльності. Реалізація програмних вимог забезпечить належні умови для зростання здорової, щасливої, самодостатньої, творчої особистості.

Види діяльності

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу. Види діяльності плануються за освітніми лініями: «Дитина в соціумі», «Гра дитини», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури (музична, образотворча, театральна тощо)», «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», «Здоров'я та фізичний розвиток». Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

Для реалізації діяльності:

у молодшій групі використовується парціальна програма «Про себе треба знати, про себе треба дбати»

- формування у дітей знань про основи здоров'я та безпеку життєдіяльності, вмінь і навичок раціональної поведінки щодо збереження здоров'я, життя та безпеку особистості в середовищі проживання.

у середній та старшій групі використовується парціальна програма «Україна – моя Батьківщина», програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку;

- ознайомлення з історією рідного краю, життя і побутом народу України;
- виховання любові до рідного краю (рідного дому, сім'ї, дитячого садка, міста);
- виховання пошани та любові до культурного спадку свого народу та сучасного мистецтва;
- Формування толерантного ставлення до представників інших народів, культур і традицій, до однолітків, батьків, сусідів;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережливого ставлення до природи.

Форми організації освітнього процесу

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій — провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Організоване навчання проводиться у формі інтегрованих занять, починаючи з 2-го року життя. Протягом дня рівномірно розподіляються всі види активності за основними лініями розвитку залежно від бажань та інтересу дітей.

Тривалість спеціально організованих фронтальних занять становить:

- у груп раннього віку – не більше 10 хвилин;
- у молодшій групі – не більше 15 хвилин;
- у середній групі – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу.

У освітньому процесі використовуються такі форми організації діяльності дітей: інтегровані, комплексні, індивідуальні, індивідуально-групові, групові заняття.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2023/2024 навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України (листі МОН

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Розподіл занять на тиждень на дитину у групах загального розвитку закладу дошкільної освіти на 2023/2024 навчальний рік

Для організації навчально-пізнавальної діяльності дітей перевага надається

моделі у вигляді занять організації освітнього процесу.

Заняття проводяться, починаючи з 3-го року життя. Тривалість спеціально організованих занять становить:

- у молодшій групі – не більше 15-20 хвилин;
- у старшій групі – 25-30 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Планування також включає наступні організовані форми освітньої роботи:

- *організована ігрова діяльність* – дидактичні, сюжетно-рольові, режисерські, рухливі, конструкторсько-будівельні, розвивальні, народні, театралізовані ігри, ігри-драматизації тощо;
- *організована навчально-пізнавальна діяльність* – спостереження, віртуальні подорожі, екскурсії у природу й соціум, квести, пізнавально-

розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, індивідуальна робота;

▪ *організована трудова діяльність* – індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця, господарсько-побутова праця, самообслуговування, праця в природі, художня праця;

▪ *організована художньо-продуктивна діяльність* – образотворча, музична, літературна, театралізована діяльність, розваги, свята, індивідуальна робота;

▪ *організована комунікативно-мовленнєва діяльність* – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення і розв'язання певних освітніх ситуацій, спілкування, індивідуальна робота;

▪ *організована рухова діяльність* – заняття з фізичної культури, музики, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри, фізкультурні свята, розваги, ранкова, пальчикова гімнастика і гімнастика пробудження після денного сну, фізкультурні хвилинки, динамічні паузи тощо.

Самостійна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер.

Форми організації самостійної діяльності: ігрова, пізнавальна, трудова, художня, рухова, комунікативна, мовленнєва тощо.

У освітньому процесі використовуються різні типи і види занять, а також міні-заняття упродовж дня.

Типи занять:

- фронтальні заняття (весь група);
- групові заняття (до 15 дітей);
- індивідуально-групові заняття (до 8 дітей);
- індивідуальні заняття (1-4 дітей).

Види занять:

- комплексні заняття;
- тематичне заняття
- комбіноване заняття
- домінантне заняття
- сюжетно-динамічні заняття
- інтегровані заняття

При організації роботи ЗДО всі працівники керуються планом роботи закладу на 2022/2023 навчальний рік, який розглядається на педагогічній раді та схвалюється нею, затверджується керівником закладу.

Форма планування освітньої діяльності - за освітніми лініями (Базовий компонент дошкільної освіти України).

Вихователі планують роботу з дітьми використовуючи 2 види планів: перспективний та календарний. Кожна група планує роботу з дітьми враховуючи їх вікові особливості та завдання програм.

Перспективний план розробляється на 2 тижні/ 1 місяць наперед. В ньому зазначається:

- тема блоку та теми тижнів;
- мета освітньої діяльності за темою блоку (на місяць);
- комплекси вправ ранкової гімнастики та гімнастики після денного сну;
- орієнтовний розподіл занять на тиждень;
- робота з батьками на місяць;

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Ранній вік (2-3 роки)	Молодша (3-4 роки)	Середня (4-5 років)	Старша (5-6 років)
Здоров'я і фізичний розвиток	2	2	2	2
Мовлення дитини	2	2	2	3
Дитина в соціумі	1	1	1	2
Гра дитини	-	1	2	2
Дитина у природному довкіллі	1	1	1	1
Дитина в сенсорно-пізнавальному Просторі	1	1	1	1
Конструювання	1	1	1	1
Дитина у світі культури (музична, образотворча, театральна тощо)	4	4	4	4
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	14
Максимальна кількість занять на тиждень	10	14	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	1.4	2.7	4	5.8

- потижневий розподіл форм та методів роботи з дітьми за освітніми лініями (при плануванні визначаються теми днів згідно з темою тижня);

- примітка для зазначення змін у плануванні тощо.

Перспективні плани ЗДО мають систему умовних позначок для зручності планування, які зазначені на зворотному боці плану.

Календарні плани складаються вихователями на свою зміну (I чи II половину дня).

У цих планах зазначаються:

- тема блоку/тижня/дня;
- дата;
- I чи II половина дня;
- форми та методи роботи визначені перспективним планом роботи у поширеному вигляді в порядку проведення;
- освітня лінія на полях проти зазначених форми чи методу роботи.

2. Планування роботи з батьками (додатки)

Протягом 2023-2024 н.р. в закладі діє перспективний план роботи з батьками, для батьків вихованців всіх вікових груп. План розглядається на педагогічній раді як додаток до річного плану та схвалюється до використання. Планом визначено форми роботи з батьками згідно з планом роботи ЗДО на 2023-2024 навчальний рік. Відповідно до загального плану роботи з батьками вихователі складають план роботи з батьками для кожної вікової групи на рік та затверджуються директором ЗДО.

Щомісяця у перспективному плані роботи з дітьми вихователі зазначають форми роботи з батьками на вказаний місяць відповідно до складаного плану на рік у відповідній графі. Таким чином плануючи роботу з батьками вихователі здійснюють її систематично та у повному обсязі.

Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу

1. Профільне спрямування (додатки)

Пріоритетний напрямок роботи ЗДО «Формування основ безпечної поведінки та здорового способу життя дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану»

Життя і здоров'я дітей — найважливіша цінність

Загальновідомо: дитинство — унікальний період у житті людини, адже саме в цей час формується її здоров'я, відбувається становлення особистості. Досвід дитинства багато в чому визначає доросле життя людини.

Дитина, її життя і здоров'я — найвища цінність держави. Тож захистити її від можливих небезпек і навчити безпечно взаємодіяти з довкіллям (предметним, природним та соціальним) — одне з провідних завдань, визначених у головному документі дошкільної освіти — Базовому компоненті.

Так, саме дошкільний навчальний заклад:

- створює безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечує їх дотримання;
- формує у дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки;
- сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психічному й фізичному розвитку дітей.

Щоб забезпечити гармонійний розвиток людини, потрібно з дошкільного віку формувати у дітей усвідомлення цінності свого життя і здоров'я, бережного ставлення до власного здоров'я, вироблення стереотипів безпечної поведінки в довкіллі. Адже, проблема навчання дітей правил особистої безпеки потребує уваги з боку дорослих: педагогів і батьків. Слушні та вчасні поради дорослих повинні допомогти дитині зберегти своє життя, зміцнити здоров'я, усвідомити, що грати можна не скрізь і що деякі заборони та правила – не примхи дорослих, а життєва необхідність.

Головна мета – формування в кожній дитині активної життєвої позиції щодо власного життя та власної безпеки, формування здорового способу життя, накопичення ними знань та навичок безпечної поведінки вдома, на вулиці, у дошкільному навчальному закладі, в природі тощо.

Основні напрямки роботи педагогічного колективу з формування знань дітей з безпеки життєдіяльності

(взаємодія з довкіллям: предметним, природним та соціальним)

- створення належних умов для безпечної життєдіяльності;
- формування елементарної життєвої компетенції з питань безпеки;
- виховання основ безпечної поведінки у дітей;
- культура безпеки дорослих, відповідальне ставлення до життя та здоров'я малят.

Діти дошкільного віку повинні мати певний рівень знань правил безпеки життєдіяльності у наступних напрямках:

Максимального ефекту можна досягти лише тоді, якщо в діяльності педагогічного та батьківського колективів буде відпрацьовано єдину стратегічну лінію спрямовану на формування у дітей знань правил безпеки життєдіяльності. Реалізація всіх завдань з даної проблеми у ЗДО можлива лише через комплексну, цілеспрямовану роботу шляхом організації та проведення різних форм роботи з дітьми (з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей), які сприятимуть усвідомленню цінності власного життя, бережному ставленню до здоров'я, виробленню стереотипів безпечної поведінки в дошкільній групі.

Етапи освітньої роботи з формування в дошкільнят навичок безпечної поведінки

- **Підготовчий етап.** Полягає в отриманні та частковому узагальненні вражень про небезпеку, що може чатувати на дітей у дошкільній групі. Доречні такі форми і методи роботи, як екскурсія, цільова прогулянка, спостереження, читання художніх творів, розглядання ілюстрацій, перегляд відеофільмів, мультфільмів тощо.
- **Основний етап.** Робота з формування певної системи уявлень та вироблення навичок безпечної поведінки. На цьому етапі доцільно застосовувати різні види ігор з елементами безпеки життєдіяльності, бесіди, складання описових та творчих розповідей дітьми, розучування комплексів загальнорозвивальних вправ, віршів, виконання трудових доручень тощо.
- **Практичний етап.** На цьому етапі діти мають застосовувати набуті знання та вміння на практиці. Доречним буде використання таких форм і методів роботи, як розв'язання проблемних ситуацій, творчих завдань, пошуково-дослідницька діяльність, проведення свят, розваг, змагань, конкурсів тощо.

Форми роботи з дітьми з безпеки життєдіяльності

- Спостереження
- Бесіди пізнавального та узагальнюючого змісту
- Заняття
- Різні види ігор
- Екскурсії
- Спортивні свята та тематичні розваги
- Запис радіопередач
- Виставки (продуктивна діяльність)

Вся педагогічна робота з вихованцями закладу щодо підвищення рівня знань правил безпеки життєдіяльності та ефективного формування у них навичок безпечної поведінки здійснюється з урахуванням **основних загально – дидактичних принципів:**

- **Гуманізації**, що вимагає врахування можливостей, особливостей та потреб дитини ;

- **науковості й доступності**, який полягає в засвоєнні дитиною реальних знань, які правильно відображають дійсність і не суперечать науковому розумінню понять, явищ; у навчанні дітей треба йти від простого до складного, від невідомого до відомого;
- **позитивної мотивації навчання**, що полягає в створенні позитивного емоційного клімату, гуманних стосунків педагога і дітей в процесі навчання, атмосфери ділового співробітництва;
- **наочності навчання**, що виражає «золоте правило» дидактики сформульоване Я.А.Коменським: якщо можливо, то одночасно залучати декілька відчуттів дитини;
- **систематичності і послідовності**, що забезпечується раціональним плануванням, визначенням кількості пізнавального матеріалу різного змісту і встановленням логічної послідовності у поданні його дітям;
- **індивідуального підходу**, з врахуванням індивідуальних і вікових особливостей кожної дитини та **диференціації** завдань у процесі навчальної діяльності з врахуванням рівня розвитку дитини;
- **практичної цілеспрямованості та важливих спеціальних принципів:**
- забезпечення гігієни і нормальної роботи всіх органів та психофізіологічних процесів організму дітей;
- забезпечення взаємозв'язку і взаємозалежності життєдіяльності дитини з довкіллям (предметним, природним, соціальним) і безпосереднім середовищем, у якому вона перебуває, та соціальною ситуацією розвитку як єдиною і неповторною для дошкільного дитинства системою взаємин між дитиною та середовищем;
- раціональна організація життя та діяльності дітей у дошкільному навчальному закладі;
- захист здоров'я, життєдіяльності дитини як у дошкільному навчальному закладі, так і в сім'ї;
- своєчасне усунення негативних впливів на життєдіяльність дитини та їх наслідків; надання своєчасної допомоги;
- забезпечення взаємозв'язку дошкільного навчального закладу, сім'ї та громадськості у формуванні безпечної поведінки дітей.

В організації освітньо-виховної роботи з дітьми з питань безпеки життєдіяльності педагогам варто керуватися **наступними чинниками:**

- робота не повинна обмежуватися лише засвоєнням дітьми норм та правил з безпеки життєдіяльності – дітей необхідно навчати обачності;
- формувати навички орієнтування і швидкої реакції в екстремальних ситуаціях;
- дотримання єдиної стратегічної лінії у діяльності педагогічного, дитячого та батьківського колективів.

Завданням педагогічного колективу дошкільного навчального закладу є:

- систематична цілеспрямована освітня робота з дошкільниками з вироблення в їх свідомості стереотипів поведінки в життєвому середовищі, навичок користування предметами та речами, поведінки в різних екстремальних ситуаціях тощо;

- поліпшення якості освітньої роботи з питань безпеки та захисту здоров'я дітей від негативних впливів довкілля;
- вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок педагогів та батьків;
- пропагування здорового способу життя серед педагогів, дітей та їх родин.

З метою удосконалення теоретичних знань та практичних навичок педагогів та батьків з формування у дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я та життя та з метою поліпшення якості освітньої роботи з питань особистої безпеки та захисту життя дітей дошкільного віку в ДНЗ щорічно проводиться Місячник «Зелений вогник» «Місячник знань дітьми правил безпеки життєдіяльності» та «Тиждень безпеки дитини» як форми систематизації знань дітей про безпечне довкілля.

Висновок: Вся освітня робота в ЗДО з дітьми дошкільного віку з безпеки життєдіяльності відповідно вимог Базового компонента дошкільної освіти повинна забезпечувати їх життєву компетенцію, зокрема вміння застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я в повсякденній діяльності, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності.

Підсумовуючи, можна відмітити: завдяки правильно організованій роботі діти здобувають необхідні їм знання та вміння з безпеки життєдіяльності, що стає першим кроком до усвідомлення власного життя.

Таким чином, за систематичної, планової, поетапної, методично грамотної роботи педагогів у тісній співпраці з батьками дошкільнята зростають готовими до безпечного розв'язання життєвих ситуацій у соціальному, предметному та природному довкіллі.

2. Використання інноваційних методик та технологій (додатки)

Для підвищення якості освітнього процесу у закладі дошкільної освіти запроваджуються:

Інноваційні освітні технології:

- Теорія розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ) Г. Альтшуллера
- Кубики Блума
- Сенсорні коробки
- Мнемотехніка
- Розвивальні ігри Б. Нікітіна

Інноваційні здоров'язбережувальні технології:

- Кольоротерапія
- Арт-терапія
- Пісочна терапія
- Психогімнастика
- Гімнастика пробудження
- Дихальна гімнастика
- Зорова гімнастика
- Пальчикова гімнастика
- Самомасаж

Розділ 7. Якість наданих освітніх послуг (додатки)

Якісна освіта – це освіта, спрямована на формування нової життєво компетентної особистості, це освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики кожної дитини, розкриває та розвиває її задатки й обдарування і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу; це освіта, здатна до безперервної модернізації та інновацій, потенційно спроможна давати адекватні відповіді на виклики цивілізації; це освіта, яка забезпечує відповідність освітнього процесу та змісту освіти прийнятим Державним стандартам.

Головне завдання ЗДО – забезпечити юне покоління якісною освітою, тобто виплекати активну, самодостатню, інноваційну особистість, здатну вчитися впродовж життя, орієнтуватися у новому швидкозмінному світі і бути конкурентоспроможною в ньому.

У 2023-2024 навчальному році у закладі буде здійснюватись моніторинг життєвої компетентності дітей раннього та дошкільного віку за різними формами дослідження:

- діагностика рівня розвитку пам'яті дітей 3-4 х років (довільної і мимовільної) (автор А.О.Реан)
- діагностика активного словника дітей дошкільного віку
- діагностування діамонологічної компетентності дітей дошкільного віку
- діагностування фонетичної компетентності дітей дошкільного віку
- протокол проведення індивідуального діагностичного обстеження дитини
- тести для старших дошкільників щодо виявлення рівня засвоєння народознавчих знань
- Яценко Т.В. «Діагностика психічного розвитку дітей дошкільного віку». Методичний посібник.
- Діагностика підготовки дітей до школи
- Методика «Розвиток у дітей передумов навчальної діяльності» Котирло

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Комплексні		
Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років.	Кер. Проекту Огневюк В.О., Наук. Ред. Беленька Г.В., Половіна О.А., Авт. Кол. Богініч О.Л., Коваленко О.В., Машовець М.А. та інші..	Університет ім. Бориса Грінченка Лист МОН України № 1/11-4960 від 23.07.2020
Комплексна програма для дітей раннього та предшкільного віку «Стежинки у Всесвіт»	Наук.керівник Крутий К.Л.	Лист ІМЗО від 02.10.2020 №22.1/12-Г-801
Парціальні освітні програми		
«Казкова фізкультура», програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку	Єфименко М.М.	Лист ІМЗО від 09.07.2019 № 22.1/12-Г-627
«Україна - моя Батьківщина» програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку	Рейпольська О.Д.	Пр.№ 3, від 21.06.2022. Зареєстр.у каталозі за № 1.0009-2022
Про себе треба знати, про себе треба дбати.	Лохвицька Л.В.	Лист ІМЗО від 04.12.2018 № 22.1/12-Г-1049
Варіантна складова (по гурткам)		
Програма хореографічної діяльності дітей від 3 до 7 років «Дитяча хореографія»	Шевчук А.С.	Лист ІМЗО від 18.05.2020 № 22.1/12-Г-282